No. 3014 | Woensdag 28 Dec. 1938 | 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Kerstmis bij onze Dichters

„Ghelooft moet sijn dat kindekyn
Gheeert moet sijn dat maechdekyn
Nu gaede ewelyc tot alre tyt".

Dat kindekyn speelde der moeder toe
Mit sinen cleinen armkens;
Het lachte haer so soetelikc toe

„'t Is Kerstmis, het klooster viert Gods vrolycke geboort", zo spreekt vader Willebrord in „Gijsbrecht van Aemstel" en Joost van den Vondel laat hem getuigen dat Kerstmis is: „De hooghste feest van 't jaer".

En met recht, want dat is het geweest door alle eeuwen heen en van de vroege Middeleeuwen af.

Er is dan ook in heel het Kerkelijk jaar geen festijn, dat directer en warmer tot ons gemoed spreekt als het gewijde, stemmingsvolle Kerstfeest, het feest van Christus' mysterievolle geboorte; het komen van den Verlosser als hulpeloos mensenkind schreiend in een voedertrog in een onbeschutte stal.

Is het dan te verwonderen dat de mystieke vernieuwing der wondere en geheimnisvolle geboorte onze katholieke dichters steeds tot de liefelijkste schoonheid heeft bezield!

Is het te verwonderen dat onze dichters elk jaar opnieuw het Wonder van de Kerstnacht opnieuw beleven en de vreugde en de heerlijkheid van 's Heren geboorte spontaan uitjubbelen, met al de warmte van hun ziel, met de oprechte overgave van hun groot geloof en met een deemoed en blijdschap, die de dankbare harten der eenvoudige [illegible] Bethlehem beving?

* * *

De Kerstpoëzie neemt in onze literatuur een zeer voorname plaats in.

Het merendeel der Middeleeuwse liederen met betrekking op Jezus zijn Kerstzangen.

[illegible] primitieve lyriek schuilt er niet in deze liederen!

Met Dr. Van Mierlo zijn we het dan ook geheel eens, als hij getuigt dat de Middeleeuwse Kerstliederen uitmunten door een bijzondere innigheid van gevoel, door een opgewekte gulle en frisse vreugde, een naïeveteit van voorstelling en uitbeelding, die de uiting is van een volkomen overgave en grote vertrouwelijkheid met het heilige.

Hoe kon het ook anders? De Middeleeuwse dichters stelden zich het Goddelijk Geheim der Verlossing voor in hun eigen landelijke omgeving, in de westerse winter. Bovendien ontbrak hun de kennis van land en volk en tijd. Daardoor bekoren hun verzen dan ook niet door diepe gedachten en voornaamheid van taal maar door allersimpelste eenvoud van zegging, de innigheid, waarmee deze eenvoudigen van harte met de heilige gebeurtenissen meeleefden.

Wat al liederen uit die tijd, die de heilige gebeurtenissen rond de Kerstnacht eerbiedig en kleurig en met zachte jubilatie vertolken en bezingen. Ze verhalen van de moeizame opgang naar Bethlehem, de bezorgdheid van Jozef en de kille afwijzing, de koude winternacht in het stalletje, de geheimnisvolle geboorte, de heilige vervoering en het [illegible] van Maria, de komst der nuchtere en bedeesde herders, het leiden van de ster, het bezoek der Oosterse Wijzen en de haastige vlucht naar Egypte.

Elk couplet dezer liederen en leisen met hun simpele hartelijke woorden en hun [illegible] reeltje dat bekoorlijk is in zijn eenvoud, primitief in zijn kleur en het is alsof een schone Gothieke triptiek opendraait, waarop de wondere geboorte staat afgemaald in biddende lijnen en juichende kleuren.

Lees eens het onderstaande vers. Reeds de allereerste regels treffen door hun voorstelling en innigheid. De 15e eeuwse anonieme dichter van dit devoot realistisch Kerstlied laat Maria en het Kind spelend opgaan in vreugde. Nooit zijn Moeder en Kind menselijker getekend dan in dit vers.

Maria nam in corter stont
Haer lief kint op haeren schoot
Si leyde hem aen haer borstkens ront
Die si hem minneleye boot
Si custe hem aen syn mondeken root
Ende seyde: willecoem sone myn.

Si setten dat kint op haere cnien
Si sprac: groot eer moet U geschien!
Si setten dat kint op haeren arm
Met groter vrouden sach syt aen!
Die moeder maecte den kinde een bat:
Hoe lieflic dattet daer inne sat.
Dat kindekyn pleterden metter hant
Dattet water uten becken spranc!
Si lechden 't in een cribbekyn
Mit haeren sneeuwitten handen;
Si cuseden voor sijn mondekyn
Des had haer seer verlangen.

* * *

In de zeer Renaissancistische 17e eeuw staat Stalpaert's lyriek als één der weinig uitingen van primitief gebleven Katholicisme.

Stalpaert's zielenwerk doet hem geestelijke liederen schrijven in telkens wisselend rhythme en metrum, met altijd dezelfde frisheid, kinderlijke vertedering, ongezochte eenvoud en eenvoudige schoonheid. De Middeleeuwse schrijversgewoonte der anonymiteit blijft hij getrouw in priesterlijke nederigheid. Hij vindt terug, wat men reeds lang verloren waande; een eenvoudige toon en een kinderlijke blijgestemde klank. Hoe ontroerend is het vers „Smeeckwoorden Mariae tot den Nieugeborene", door Dirc Coster geprezen als een der schoonste liederen van de 17e eeuw.

Versch geboren zag ik een Kind'ling kleine
Zuchten en traantjes weinen.
„G' hebt groot g'lijk, dat gij klaget",
Sprak daar een Vrouw, die Moeder was en Maged.

Voor den hemel hebt gij nu een spelonke,
koud, zonder vuur of vonke;
Voor uw' troon een krebbe,
Met weinig hoois, in plaats van wol en webbe (= weefsel).

Voor uw' kleeding can Sterren en van Zonnen
Moet gij nu zijn gewonnen (= gewonden)
In de luieren en doeken
Die mijn armoe bijeen heeft kunnen zoeken.

U kwam eer toe een Keizerlijke moeder
Augustus tot een voeder
Want de dezen u zouden
Vereeren met scharlaken en rood goude.

Maar want (= omdat) u nu belieft, mijn uitverkoren
Van mij te zijn geboren
Zoo genadigt uw handen
Te laten woelen in deez' arme banden.

* * *

Ook Joost van den Vondel trekt in de geest met de eenvoudige herders van Bethlehem mee om in aanbidding en smeking neer te knielen voor het Kind met de „kleene voeten". Heel zijn bewogen en diep godsdienstige ziel ligt in z'n Kerstliederen. Tegenover het stamelend zingen der Middeleeuwse dichters hebben zijn verzen een vollere muzikale klank.

De oude plechtige viering van het Kerstfeest weet Vondel bij de 17e eeuwse Amsterdammers te verlevendigen in zijn „Gijsbrecht".

Hoort de rei van Edelingen den Heiland groeten:

Wij Edelingen, blij van geest,
Ter kerke gaan op 't hooge feest
Den eerstgeboren Heiland groeten
En knielen voor de kleine voeten.
Van 't Kind, waarvoor Herodes vreest
Het Kind, waarvoor een sterre rijst,
Die Wijzen met haar stralen wijst,
De donkere plaats van Zijn geboorte.
En leidt hen binnen Davids poorte
Daar d'Allerhoogste 't laagste prijst.

En horen we de Clarissen in haar statige hymne:

O Kerstnacht, schoner dan de dagen.

waarvan de feestklank in de volgende strofen wegsterft om het lijden der Onnozele Kinderen.

Hoort de klare, juichende strofen uit Vondel's lyrische Kerstliederen; liederen die in zuiverheid en vastheid de Middeleeuwse leisen overtreffen:

Emmanuel is nu geboren,
Zo lang geleên
Den vaderen beloofd te voren
En hij verscheen.

Of het heerlijke vers

O wat zon is komen dalen
In den maagdelijken schoot!
Ziet, hoe schijnt ze met haar stralen
Alle glansen doof en dood.
Ai, hoe schijnt dit Hemelsch Kind
Aller zielen licht en hoeder.
Zon en maan en starren blind
Uit den schoot der zuiv're Moeder!

Hoort het prachtig en ontroerend laatste couplet van dit vers:

Komt gij, Koningen en Heeren
U hier spieglen in dit licht
Jezus zal U ootmoed leeren
Die Zijn hof in stallen sticht
Ziet de Moeder, ziet den Zoon!
Kust de windsels, kust de doeken!
Buigt uw hoofden, buigt uw kroon!
Zwijgt, vernuftigen en kloeken!
Englen, daalt van het Paradijs.

Dan, na lange, lange jaren weet een eenvoudig en nederig priester in het schone Vlaanderenland weer woorden van liefde te stamelen tot zijn jonggeboren Schepper. De Godschouwer Guido Gezelle wil in zijn Vlaanderen doen herleven een Christenvolk door het te wijzen op het grootste wonder der wereld, op „de helderste en warmste feeste van het jaar".

Hoort zijn oproep:

Rechtveerdigen, staat op nu
geen tijd van slapen meer;
de dageraad verkondigt
de komste van den Heer,
de tijden zijn geleden
de gramschap is voldaan
evigilate justi
staat op, voortaan!

Gezelle's vers „'t Is Kerstdag" had geschreven kunnen zijn voor onze tijd

't Is Kerstdag! Neen, 't en kraakt geen snee.
't en rijmt, 't en vriest, 't en ijzelt;
Toch lijden de arme mensen wee
en wordt hun hert verbrijzeld!
Ze willen werken, maar 't en valt
geen werk, geen loon, geen eten;
wiens hert, van ijzer, zal 't
nu 't Kerstdag is, vergeten?
Geeft milde, geeft, die hebt en houdt
van God zoo milde gaven;
't Wordt anders al, uw geld en goud
naast U in het graf gegraven.
Geeft milde, gij, die Kersten zijt
en Kerstdag komt te vieren;
geeft milde, alzoo me in vroeger tijd
gaf aan menschen en dieren;
en Hij, Die menschen en dier bemint,
Die u, u mensch, verheven,
vergodlijkt heeft. Hij zal 't Zijn kind,
o mensch, eens wedergeven!

* * *

Dan onze tegenwoordige dichters.

Elk jaar bij de nadering van het feest slaat Kerstmis bij hen nieuwe wijzen los. De vreugd van Kerstmis breekt de luiken open van hun hart.

Zij overwegen het Mysterie voor eeuwigheid en tijden en zien het Wonder als een feit van weergaloze schoonheid en grootsheid.

Door hun zielen gaat een ruisen van een ontroerende eenvoud en echtheid en de ware vreugde van het Wonder der Menswording belijden ze in rhythme en woord, in helder vertrouwen en diepe deemoed.

Gerard Wijdeveld staat voor ons met zijn bede om volkomen overgave:

Mag ik knielen naast hem neer?
Ik heb niets meer te zeggen
Mijn leven lang niet meer.

Bernard Verhoeven spoort de hoogmoedigen aan als kinderen van deemoed te knielen aan Jezus' voeten:

„Wie vorst zich waant van 't Heelal

Troont in de wijde koningszalen
Van zijn vermetel brein, moet dalen
en knielen in een stal.

Valt mij te voet, gekroonde slaven
Uw hoogmoed graaft uw eigen graven:
Keert weer tot Bethlehem!

Hans van Zijl spoort ons aan tot de innerlijk doorleefde Kerstviering:

Laat deze nacht dan stil en heilig zijn
Zooals 't liedje van de kinderen is.

En is daar niet het vermanend woord van Koos van Doorne:

Doe, Heer, ons toch verschrikt begrijpen
dat Golgotha begint bij Bethlehem:
wien rond Uw stal slechts droomen rijpen,
hij zoekt vergeefs een nieuw Jerusalem.

Beseffen we wel de betekenis van Christus' komst op aarde, een betekenis die Rob de Wilt samenvat in:

Die geboren werd
Toen er geen bed was
voor die Hem baarde —
voor Hem
hadden de menschen
geen muren
ter beschutting gebouwd —
Die in koude
en houterig stroo
lag
als een schooierskind:

toen het licht
voor het laatst
brak uit zijn oogen
als 'n bliksemflits,
heeft Hij voor ons
opengeslagen
de poorten
aller hemelen.

Zullen we ook begrijpen de diepe zin van Paul Vlemminx prachtig gedicht:

De Vis, die op de aarde kwam,
is door de hete zon gebraden,
terwijl de dorst hem 't leven nam.
Wij eten nu van zijn genaden.

Wij mogen ons wel allen in ernst afvragen wat wij werden voor God en of wij die oneindige liefde beantwoorden. Wordt dan de „Kerstklacht" van den dichter Van Oosten niet een biecht tot het Kind in de kribbe?

wij hebben niet naar Uw wil gehandeld,
„Daar is in ons geen ding veranderd
sedert Gij tot ons kwaamt
sedert Gij tot ons kwaamt
Uw liefde voortdurend beschaamd;

voor uw twee nieuwe geboden
hielden wij ons vroom, maar dom;
wie minde van harte Gode
of zag mild naar zijn naasten om?

Zo zouden nog heel wat schone Kerstliederen te citeren zijn van Anton v. Duinkerken, Jan Engelman, Pater Jacques Schreurs, Chr. de Graaff, Alex Campaert, Gabriël Smit, enz.

* * *

De middeleeuwse vroomheid en overgave is overgevloeid in de harten van deze katholieke dichters. Hun devote liederen doen ons huiveren van geluk en ontroering en helpen ons de Kerstnacht dieper beleven. Laten we dan in deze dagen met ziel en zinnen de luister drinken van het klaar-ziend geloof onzer katholieke dichters. Laten we het feest van liefde, pais en vreê niet beperken tot een stille aanblik van de lieflijke Kerstkribbe maar ontdoen we ons van eigenliefde en hoogmoedig verzet en buigen we ons in gemeenschappelijke aanbidding en in zingende vreugde voor den Nieuwgeborene en verinnigen we onze vreugde en blijheid tot een spontane daad als waartoe de arme Herders van Efrata en de rijkste Wijzen uit Orienten kwamen.

H. S.

Schrik nooit voor strijd terug indien het uw hoogste beginselen betreft. O, we weten uit ondervinding, dat de tegenstanders u verdacht zullen maken — erger: dat zij die uw medestanders moesten zijn, aan die verdachtmaking meedoen en u motieven zullen toedichten welke verre van uw bedoelen zijn. Stoor u er niet aan. Ga uw eigen weg, die plicht en geweten u voorschrijven. Dan zult ge, allerlei afgunst ten spijt, slagen. Ge komt er niet zonder kleerscheuren af, maar ge hebt de voldoening uw zelf, dat ge hebt gedaan wat ge hebt moeten doen. Strijd niet nodeloos maar indien ge de strijd aanvangt voor iets goeds, doe het dan goed en houd vol.

Schrik nimmer voor strijd terug indien het de eer van God en het heil der zielen betreft.

De Haven van Aruba

We lezen in de memorie van antwoord:

Het gestelde in het Voorlopig Verslag heeft het Bestuur aanleiding gegeven aangaande het in het ingediende ontwerp voorgestelde plan tot verbetering van de Paardenbaai van Aruba nogmaals het gevoelen te vragen van deskundigen, waaronder de sedert de indiening van het ontwerp van buitenlandse verlof teruggekeerden havenmeester alhier.

Aangezien deze laatste van oordeel was, dat bij verwezenlijking der voorgestelde plannen grote schepen met een lengte van 150 meter in de daartoe ontworpen zwaaikom niet zonder gevaar zouden kunnen manoeuvreren, heeft het Bestuur gemeend deze tot 350 meter te moeten verbreden.

Volgens het thans ontworpen plan zullen, onverminderd de kleinere schepen, welke ook thans de Paardenbaai aandoen, twee grote schepen als bovenbedoeld tegelijkertijd in deze haven ligplaats kunnen vinden, waarvan één in de zwaaikom en een beoosten de bestaande pier.

De in het oorspronkelijke plan voorgenomen landwinning door het oppersen van baggerspecie is in het gewijzigde plan vervallen. Indien de omstandigheden de daartoe benodigde kosten rechtvaardigen, kan na verwezenlijking van het gewijzigde plan in de toekomst een aanlegplaats voor grote schepen worden gebouwd vanaf de Noordelijke punt der bestaande pier in Noord-Westelijke richting.

Twee lichters met een laadvermogen van 75 ton elk voor het goederenvervoer tussen de schepen en de Gouvernementssteiger moeten vooralsnog voldoende worden geacht. Bij gebleken behoefte kan het aantal dezer lichters worden uitgebreid.

De te Oranjestad gestationneerde sleepboot is de zich aldaar bevindende Gouvernements sleepboot „Aruba".

Albetam, de laagste inschrijfster.

Voor de uitvoering van het oorspronkelijk plan werd door de N.V. Albetam Bagger- en Bouw Maatschappij gevraagd:

voor het baggeren en gedeeltelijk in zee storten van ongeveer 306000 M³ baggerspecie	f 270.000.—
voor het oppersen van 12000 M³ baggerspecie ten behoeve van landwinning	„ 60.000.—
voor het opruimen van wrakken	„ 20.000.—
total	f 350.000.—
waarbij moet worden gerekend voor levering van water	„ 1.870.—
gevende	f 351.870.—

en daarenboven een bedrag voor het opruimen van een geringe verzanding in de nabijheid van de schoenersteiger, te rekenen naar een eenheidsprijs van f 0,80 per M³.

De Standerd Dredging Corp. was bereid deze werken uit te voeren tegen betaling van $ 195.880.— of omgerekend naar de dollarkoers op de dag der inschrijving f 360.360,45.

Het beschikbaar materieel van de N.V. Albetam en dat van de Standard Dredging leidt ertoe, dat deze aannemers een verschillende wijze van uitvoering beoogden te volgen. Albetam zal de baggerspecie middels een emmerbaggermolen boven water brengen en in bakken naar zee voeren; het materiaal benodigd voor de landwinning zou uit de bakken door een afzonderlijke installatie naar de plaats van bestemming worden geperst. Het baggerwerktuig van de Standard Dredging zou het materiaal in de havenbodem losmaken en oppersen deels naar de plaats van de landwinning deels naar een aangewezen depôt. Bij de door de Standard Dredging voorgenomen werkwijze blijft al het materiaal in de haven; bij die van de N.V. Albetam worden de bakken, gevuld met baggerspecie, dagelijks enige malen door een sleepboot naar de open zee gebracht. Het is algemeen gebruikelijk, dat voor het in- en uitvaren van dit materieel ten behoeve van overheidswerken geen loodsgelden in rekening worden gebracht. In de haven van Aruba zal deze sleepdienst door de havenloods slechts worden geregeld in verband met de overige scheepvaart, doch niet daadwerkelijk met loodshulp worden bijgestaan. Vrijdom van loodsgelden, uitsluitend toegezegd voor deze sleepdiensten, betekent niet gratis loodshulp.

Bij het openen van de inschrijvingsbiljetten waarbij bleek dat beide gegadigden aan hunne inschrijving voorwaarden hebben verbonden, en vóór het bekend maken van ieders prijsopgave is aan de N.V. Albetam gevraagd op welke wijze de door haar gestelde voorwaarde, dat de grond overal normaal baggerbaar is, dient te worden opgevat. Door hare vertegenwoordigers werd deze voorwaarde aldus uitgelegd, dat tegen een hoeveelheid rots van 10000 M³ geen bezwaar zal worden gemaakt. Volgens dezerzijdse mening zal deze hoeveelheid alle voorkomende rots insluiten, waarbij wordt overwogen, dat door kleine verschuivingen van het tracée de rotsige plaatsen in de vaargeul kunnen worden vermeden althans de hoeveelheid los te breken rots kan worden verminderd. Met deze toelichting zijn de beide inschrijvingen op dit punt als gelijkwaardig aangenomen. Ten overvloede, al moge deze verklaring na de aanbesteding niets meer afdoen aan de beoordeling wie de laagste inschrijver is geweest, heeft de N.V. Albetam verklaard af te zullen zien van eisen tot bijbetaling wegens het aantreffen van een grotere hoeveelheid rots. Door deze verklaring is alle reden tot vrees, dat een groter bedrag voor het bagger-

werk nodig zal zijn, opgeheven. Derhalve is de inschrijving van de N.V. Albetam terecht als laagste aangemerkt.

Aangezien de N. V. Albetam als laagste inschrijfster dient aangemerkt te worden, kan hare nationaliteit onbesproken blijven.

Het baggermaterieel van de N. V. Albetam is, zoals uit het op Curaçao in uitvoering zijnde werk blijkt, in staat het baggerwerk te verrichten. Het Bestuur heeft generlei reden tot ontevredenheid over werk van de N.V. Albetam in de haven van Aruba en aan de steiger. De ingewonnen inlichtingen met betrekking tot door de N. V. Albetam in Curaçao uitgevoerde baggerwerkzaamheden zijn gunstig.

Het vraagstuk van de bediening der schepen in verband met het gebrek aan havenarbeiders is een aangelegenheid, die door de betrokken scheepvaartmaatschappijen dient te worden opgelost, zo nodig door import van arbeidskrachten. Verwacht mag echter worden, dat zodra regelmatig schepen de onderwerpelijke haven aandoen, vanzelf de nodige arbeidskrachten op regelmatige arbeidsvoorwaarden beschikbaar zullen komen.

Het Bestuur meent, dat het vraagstuk der werkverdeling in de haven van Curaçao een aangelegenheid is, die door de betrokken scheepvaartmaatschappijen onderling dient geregeld te worden. Het is nochtans bereid te onderzoeken of- en in hoevere het hierbij bemiddelend kan optreden.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

De vrede op aarde is met Kerstmis maar heel betrekkelijk geweest.
Spanje waar het de laatste maanden heel stil geweest is, zag juist met de Kerstdagen het begin weer van een geweldig offensief van Franco, dat zich nog voortzet en wat in Barcelona een paniekstemming schijnt te hebben veroorzaakt, zodat men thans daar naar middelen zoekt om de regering naar elders over te plaatsen.

In Frankrijk was het wel geen oorlog, maar trad toch met de Kerstdagen een kwestie op de voorgrond, n.l. de Frans-Italiaanse verhouding. Daladier heeft aangekondigd, dat hij naar Tunis gaan zal als uitdrukking van Frankrijks wil om ieder koloniaal bezit ongeschonden te bewaren. Er is intussen van Italië een nota gekomen, waarin Italië opzegging doet van een Frans-Italiaanse overeenkomst van 1935. We vinden dit opzeggen in de fascistische politiek een zeer verblijdend verschijnsel, want misschien moge hieruit blijken dat overeenkomsten toch wat hoger worden aangeslagen als vodjes papier.

In de Franse pers wordt naar aanleiding van deze opzegging [illegible] gesomd welke overeenkomsten Frankrijk met Italië heeft aangegaan in zake gebiedsafstand en concessies in Somaliland, Lybië, Abbesynië, enz., en als Frankrijk nu deze eens zal gaan opzeggen? In Frankrijk echter zelf wordt erkend, dat de politieke aspecten van een dergelijk opzeggen heel wat moeilijker zijn als de Juridische.

In Duitsland heeft men niet in de kerststemming kunnen vergeten de anti-Duitse houding in Amerika en in Duitsland wordt beweerd, dat deze anti-Nazi hetze alleen maar tot doel heeft de aandacht af te wenden van de conferentie van Lime, welke een grote mislukking is geworden.

Dat de pan Amerikaanse conferentie in Lima is mislukt, kunnen we wel erkennen, alhoewel de laatste dagen een resolutie van 21 Staten is aangenomen tot een gezámelijk optreden tegen buitenlandse interventie in Zuid-Amerika.

Van belang is steeds de grote kerstrede van Z.H. den Paus aan de Kardinalen, welke immer tot onderwerp heeft de brandende kwestie van dat jaar. En dit jaar ging 's Pausen vermanende stem over de dictatoriale staten naar aanleiding van het rassenvraagstuk.

In deze rede heeft Z. H. de Paus op aangrijpende wijze uiting gegeven aan Zijn diepe droefheid over de dreigende gevaren, die de Kerk en het gehele mensdom op het ogenblik van her en der bedreigen.

De Paus wees op de concordaten met Duitsland en Italië, welke beide ernstig worden geschonden. Even goed als Duitsland, schendt ook Italië het concordaat en heel de periode van het bestaan van dit concordaat is slechts een voortdurende tijd van verdriet geweest.

Het valt niet moeilijk, de redenen voor deze droefheid van den Paus te gissen, en evenmin zou het juist zijn, de smart van de Pontifex te willen verzwijgen over hetgeen als het ware onder Zijn ogen en in Zijn naaste omgeving geschiedt. De Heilige Vader en de Katholieke Kerk hebben steeds het volle besef getoond voor de eisen van een gezonde raspolitiek en hebben steeds zeer wel weten te onderscheiden tussen de Christelijke liefde voor elken medemens van onverschillig welk ras en tussen de historische noodzaak van een zuivere scheiding tussen joden en christenen. Dit blijkt trouwens te over uit de recente publicaties in de Italiaanse pers zelf, waarin heel wat materiaal werd bijeengebracht over het open oog, dat Paus en bisschoppen te allen tijde hebben gehad voor de gevaren van een ongebreidelde heerschap van het Joodse element, waarbij de belangen van de joden minstens evenzeer in het gedrang moesten komen als die van de christenen.

Maar Paus Pius XI heeft zich wel verplicht gevoeld, Zijn waarschuwende stem te verheffen tegen elk overdreven nationalisme, tegen het bijna vergoddelijken van het eigen ras en tegen de van zulke mateloosheid te duchten gevaren.

Het heeft in het Vaticaan bijzondere ontstemming verwekt, dat bij de zo ingrijpende Italiaanse uitzonderingswetten tegen de joden in het geheel geen rekening wordt gehouden met het Christelijk standpunt, zodat niet slechts ook de gedoopte joden onder deze wetten vallen, maar zelfs de Christelijk gedoopte kinderen van Christelijke ouders van joods bloed. Het heeft ook de aandacht getrokken, dat het katholieke blad „Avvenire", dat evenals alle andere Italiaanse bladen de volledige tekst van de nieuwe Italiaanse wetten had gepubliceerd, geen enkel woord meer aan deze kwestie besteedde, terwijl de overige Italiaanse pers uitgebreide verslagen bracht over het onthaal, dat de nieuwe fascistische wetgeving in het buitenland had gevonden.

Inmiddels wordt de nieuw ontstane kloke tussen de [illegible] liaanse fascisme en de geest van de Kerk steeds duidelijker. Formeel zijn de betrekkingen tussen het Kerkelijke en het wereldlijke gezg zoals steeds sedert de verzoening uitmuntend. De Italiaanse autoriteiten zullen zeker geen gelegenheid verzuimen, hun eerbied voor de kerkelijke gezagsdragers te demonstreren, maar tevergeefs zoekt men naar een zich buigen van Italiaanse regeerders, ook indien zij er prijs op stellen als praktizerende katholieken te worden beschouwd, voor het geestelijke en zedelijke gezag van de kerkelijke overheid.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

EXAMEN IN DE AARDRIJKSKUNDE.

Overgenomen uit de „Nieuwe Eeuw."

Toevallig kreeg ik inzage van het resultaat van een eenvoudig toelatingsexamen voor een Handelsavondschool.

De jongen die zich had aangemeld, toonde bij de beantwoording van de vragen over aardrijkskunde een oorspronkelijkheid, welke weldadig afsteekt tegen de alledaagse geest van de grote massa welke altijd maar eenzelfde antwoord op bepaalde vragen weet te geven. Vandaar dat zijn antwoorden verdienen, in ruimer kring bekend te worden.

Ik geef eerst de vragen weer en laat de antwoorden in vette letters volgen.

Langs de Middellandse Zee liggen de landen: **Noord holland, Zuid holland, Vlissingen, Hoek van Holland en Zwitserland.**

Parijs ligt aan de (bedoeld was de rivier aan te geven): **Noordkust**, en Keulen aan de: **Zuidkust.**

De hoofdstad van Zwitserland is: **Parijs;** de hoofdstad van Noorwegen is: **Zweden.**

Noem de grenzen van de provincie Utrecht: **Noord holland, Nederland, Apeldoorn, Eimburg en Deventer.**

De vroegere Zuiderzee heet nu: **Vrucht Bare landstreek;** de afsluitdijk loopt van: **Volendam tot Maastricht.**

Goes ligt op het eiland: **tantjong prieok** en Brielle op het eiland: **Gorkum.**

In welke provincies liggen de volgende plaatsen?

Aalsmeer in **Noord holland,** Deventer in **Groningen;** Harlingen in **Vlissingen;** Beverwijk in **Utrecht;** Lemmer in **Groningen;** Hilversum in **Zuid holland;** Zutphen in **Groningen;** Loosduinen in **Groningen;** Kampen in **Zwitserland;** Amersfoort in **Apeldoorn;** Hoogeveen in **Den Bosch;** Delfzijl in **Groningen.**

De spelling van sommige namen is evén oorspronkelijk als de antwoorden zelf.

Ik heb deze antwoorden laten lezen aan een wereldwijs jongmens van omstreeks 15 jaar. Zijn commentaar was aldus:

„O, die vent hèt z'n eigen moeten opgeven van z'n vader, maar hij h't nie willen slagen en daarom hèt-ie maar wat opgeschreven."

Ik ben er niet van overtuigd, maar laten we het maar aannemen, in het belang van de gemoedsrust van zijn vroegere meesters.

KARDINAAL VAN ROEY OVER DE RASSENLEER.

Een heldere uiteenzetting van den Aartsbisschop van Mechelen.

Het orgaan van het aartsbisdom Mechelen „Collectanea Mechlinienses" brengt een belangwekkende conferentie van Kardinaal van Roey, Aartsbisschop van Mechelen en Primaat van België, over het rassenvraagstuk.

De voornaamste passages laten wij hier volgen:

In de tegenwoordige tijd werd veel gesproken over ras en bloed. In Duitsland wordt deze leer officieel gepropageerd en toegepast; ook in Italië vindt deze leer aanhangers; en bijna overal is haar invloed min of meer merkbaar. Het is waar, dat zij niet overal met dezelfde heftigheid te werk gaat, en evenmin overal gelijke aspecten vertoont. Als wij haar bezien onder de vorm, die 't meest heftig en 't meest brutaal tot uiting komt, dat wil zeggen onder de nazi-vorm, dan zien wij deze leerstellingen:

Het bloed is de bron des levens; het is het beginsel van alle leven in den mens, niet alleen van het lagere, vegetatieve en dierlijke leven, maar ook van het hogere leven, de kennis en de wil. Alle hoedanigheden van het ras en het individu zijn daarvan afkomstig, zowel hun begaafdheden als hun physieke, intellectuele en morele toestand. Het bloed, dat in de aderen der individuen stroomt en zich van generatie tot generatie voortzet, behoort eerst en vooral aan het ras; het is de wezenlijke band, die het ras verbindt en er een homogeen en exclusief geheel van maakt. Dientengevolge is het individu ondergeschikt aan het ras, het individu moet het ras dienen, verliest zich in het ras [illegible] kelijke waarde, die voorbijgaand en accidenteel is, terwijl het ras de [illegible] waarde vertegenwoordigt, de absolute en enige waarde. Het bloed is het exclusieve rechtsbeginsel: wat met het ras overeenkomt is rechtvaardig; hetgeen het ras schaadt, is verkeerd. „Volgens de nieuwe formule is het recht de uiting van de eisen van het bloed... het is slechts geldig in die mate, als het ras erdoor gediend wordt." (Rosenberg: „Mythos des 20. Jahrhunderts"). Hieruit vloeit voort, dat het bloed het laatste fundament is van de moraal, en het bloed bepaalt wat moreel of kwaad is. Alles wat de zuiverheid van het bloed behoedt of vermeerdert, is eervol en geoorloofd; datgene, dat het bloed physiek verzwakt of bederft, moet gestraft worden en verboden.

Ziedaar in grote lijnen de Duitse theorieën over bloed en ras. Wat moet men hiervan denken? Het is zeker, dat er verschillende menselijke rassen bestaan, ieder met eigen karakteristieken, hoedanigheden en fouten. Het is mogelijk, dat men dergelijke specifieke kenmerken aan invloed van het bloed moet toeschrijven. Maar nog nergens is aangetoond, dat de ras-zuiverheid van het bloed een voorwaarde voor de vooruitgang is; integendeel, vele geleerden zijn van mening, dat kruisingen van rassen veel tot de ontwikkeling bijdragen en de vooruitgang der mensheid bevorderen.

Men moet niets afweten van de historie en van de volksverhuizingen van gemengde volkeren om te durven beweren, dat er — tenminste in Europa — zuivere rassen zijn. Het gebruik van eenzelfde taal is nog geen bewijs van ras-zuiverheid... de overheersing van eenzelfde type, dat bewaard bleef temidden der vele wederwaardigheden, sluit nog geen doordringing van of vermenging met andere rassen uit.

Historie en wetenschap tonen aan, dat alle rassen, met uitzondering van enkele rassen die in onherstelbare staat van verval zijn geraakt, vatbaar zijn voor vervolmaking. Wij hoeven hier slechts te zien naar de Belgische Congo waar de meest primitieve volksstammen wonderlijke talenten blijken te bezitten, en waar de christelijke beschaving de vooruitgang bevordert. Overigens beschrijven de annalen der mensheid, hoe de meest vooraanstaande en de sterkste rassen soms gedegenereerd zijn, al hun waarde verloren en verdwenen.

Het is niet waar, dat de rassen onveranderlijk zijn, dat sommige rassen uit hoorde van hun bloed boven de andere staan, dat zij voorbestemd zijn tot heersen, terwijl andere rassen geschapen zijn om te dienen.

Het is duidelijk, dat de aangehaalde leer het meest verwerplijke materialisme weerspiegelt. Wanneer men niet alleen de physieke hoedanigheden van een ras, maar ook de hoogste geestelijke waarden als intellect, wil, moraal, recht en zelfs godsdienst wil afleiden uit het bloed, brengt men dat alles dan niet terug tot zuiver materiele elementen?

[illegible] van de philosophische leer van het monisme; alles is slechts 't Ene, de „Kosmos", 't levende heelal.

De Duitse rassenleer is in rechte lijn afkomstig van de Duitse philosofie. Deze leer vernietigt de traditionele begrippen van het recht als gemeenschappelijke maatstaf voor alle idividuen en volkeren. Het recht wordt dan tegenstrijdig, verheft zich tegen zichzelve. Wat de belangen van het ene ras dient, is dat altijd in overeenstemming met de belangen van een ander ras?

Men behoeft slechts zijn ogen te richten op de internationale toestand, om deze vraag te beantwoorden.

Daarenboven verandert voor eenzelfde land het recht naar omstandigheden. Wat vandaag voordelig is, is dat morgen ook nog voordelig? Dikwijls zal dit niet het geval zijn.

Wat men dan „het recht" noemt", evolueert noodzakelijk naar gelang de gebeurtenissen. Aldus — en men aarzelt niet om deze conclusie te trekken — zijn overeenkomsten en internationale pacten van generlei waarde en verplichten slechts in de zin van „rebus sic stantibus" (zolang de zaken zo staan).

Zo komt men ook tot sterilisatie, euthanasie enz. Wanneer de moraal in dienst wordt gesteld van het ras, dan wordt zijn een soort ras-hygiëne.

Deze theorieën en toepassingen zijn duidelijk in strijd met de katholieke godsdienst en zijn dogma's en moraal. Daarom werden ook verschillende boeken over dit onderwerp, geschreven in de Italiaanse of Duitse taal, door de Congregatie van het H. Officie veroordeeld.

Onlangs heeft de H. Congregatie vóór Seminaries en Universiteiten in naam van den H. Vader aan de Rectoren van Katholieke Universiteiten in acht fundamentele punten de rassenleer uiteengezet, en aan katholieke geleerden werd gevraagd dit te bestuderen en te onderzoeken uit biologisch, historisch, philosophisch, apologetisch, juridisch en moreel oogpunt.

De rassenleer, zoals wij die hebben uiteengezet en zoals zij thans verkondigd wordt, moet dus beschouwd worden als verderfelijk. Het totalitarisme, dat van het bloed wordt afgeleid en ligt opgesloten in de eisen van het ras, is een doctrinale dwaasheid en vormt een ontzaglijk groot moreel gevaar."

KERSTLIED.

Daar ligt in de kribbeke lief Jezuke zoet
Het Lammeke Gods dat ons zondekes boet.
Het komt uit den Hemel waar de engeltjes zijn
Om ons te verlossen van de eeuwige pijn.

O: ziet toch hoe schoon het in 't kribbeke ligt,
hoe 't lacht op ons allen met stralend gezicht;
hoe 't reikt met zijn armkes, alsof het ons zei:
Ik zie U zo gaarne! Komt allen bij mij!

Wij komen! Wij komen! O Jezuke zoet,
Bij U is het schoon en bij U is het goed!
Wij geven U alles 't zij groot of 't zij klein
Wij willen voor eeuwig uw vriendekes zijn!

AUGUST CUPPENS (pr.)

Nullen zijn van alle tijden. Het getalbeeld lijdt er echter slechts onder, daar zij tegenwoordig zo graag vóóraan willen staan.

Als we wèl staan met God, dan staat ook alles wèl met ons, al zou ook de dikste duisternis van tegenspoed ons omgeven.

Slechts de wijze kan dulden, dat men hem de waarheid zegt.

De Administrateur van Financien brengt in herinnering, dat ingevolge de Verordering betreffende de rechtspleging en invordering inzake van belastingen (P.B. 1908 No. 53 zooals gewijzigd laatstelijk bij P.B. 1936, No. 120) aan belastingschuldigen die nalaten de verschuldigde termijnen der Grond-, Gebruiks- of inkomstenbelasting voor of op de verschijndagen aan te zuiveren, na iederen termijn kunnen worden aangemaand, welke bepaling voortaan in voorkomende gevallen zal worden toegepast.

Curaçao, 27 December 1938.
De Administrateur van Financien,
FRANKE.

CURACAO.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

De heer P. Recondi en R. de Lanoy zijn benoemd tot oppassers van het Krankzinnigengesticht op Curaçao.

De heer J. van Driel, Onder-inspecteur der burgerpolitie op Aruba is in activiteit hersteld.

De heer J. van Beveren, machinist bij de Landswatervoorzieningsdienst, werkzaam op Curaçao is met ingang van 1 Januari 1939 overgeplaatst naar Aruba.

De heer J. B. Westerdijk, machinist bij de Landswatervoorzieningsdienst, werkzaam op Aruba is met ingang van 1n Januari 1939 overgeplaatst naar Curaçao.

Aan den heer H. J. M. Exler, R. Geestelijke van de 2de rang te St. Nicolaas op Aruba, is, met ingang van een nader te bepalen datum in de maand April 1939 wegens langdurige onafgebroken dienst negen maanden buitenlands verlof verleend.

Gerekend te zijn ingegaan de 25ste November 1938 is de heer Ludovicus Cornelis Maria Kerstens benoemd tot Adjunct-commies in Curaçao en voorlopig werkzaam gesteld ter Gouvernements-secretarie.

Aan den heer J. J. Beaujon is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als lid-plaatsvervanger van het Hof van Justitie in Curaçao, onder dankbetuiging voor de door hem alszodanig aan den lande bewezen diensten.

De heer Mr. H. I. Franke is benoemd tot lid-plaatsvervanger van het Hof van Justitie in Curaçao.

De Gouvernements-secretaris,
Gronemeyer.

M.S. „SIMON BOLIVAR."

Het m.s. „SIMON BOLIVAR" vertrekt a.s. Zaterdag 31 December naar Amsterdam.

KALENDERS.

In dank ontvangen een kalender van E. Noock's Ltd agent van het Holl. Handelshuis.

Van den Heer Moises de Marchena, agente General de „La Confederación del Canadá", een maandkalender.

BOEKBESPREKING.

WAT DE HERVORMING BRACHT.

Vier eeuwen protestantisme.

De Schijnwerper-reeks is waarlijk niet eenzijdig, en de leiding van de Uitgeverij Het Spectrum (Utrecht) niet geneigd met deze schijnwerpers steeds dezelfde tonelen van wetenschap, schoonheid en geschiedenis te belichten. Zij vond in J. Lammertsze L. zn., den Achteveldsen theoloog, een kundig en vlot schrijvend docent voor de hem toevertrouwde stof.

„Ik geloof", zegt de auteur in zijn voorwoord, „dat het juist in deze tijd waarlijk een gebrek aan educatie is, althans niet in ruwste trekken iets te weten van de religieuze levenshouding van mijn andersdenkende land- en volksgenoten, mijn naasten en collga's".

De auteur heeft zonder twijfel gelijk. Het is vaak met schrik dat men bemerkt dat ook overigens ontwikkelde lieden niet het minste begrip hebben van de velerlei schakeringen in het Protestantisme. Zij begrijpen en weten niets van het Protestantisme, dan alleen dit: nu zo ongeveer vier eeuwen geleden hebben een paar hervormers de Katholieke Kerk de rug toe gekeerd en een nieuwe kerk gesticht en de huidige Protestanten zijn van deze hervormers de geestelijke nazaten.

Dit boekje bespreekt in de eerste hoofdstukken enige typerende wezenskenmerken van het Protestantisme, om vervolgens enkele opmerkelijke secten en richtingen te behandelen.

Deze Schijnwerper (die in een aantrekkelijk, antiek-aandoend omslag is gestoken) kan van veel nut zijn voor een goede en vooral vruchtbare verhouding tussen Katholieken en Protestanten.

DE GOUVERNEMENTS-MIDDELEN.

We zijn met de eerste elf maanden van 1938 nog slechts 240 duizend verwijderd van de 10 millioen.

1938 wordt dus het eerste jaar in de Curaçaose geschiedenis, dat de inkomsten de 10 millioen zulen overschrijden.

De eerste 11 maanden van dit jaar brachten op ƒ 9.760.809 tegen ƒ 8.749.868 in het jaar 1937, terwijl de raming is ƒ 9.018.201.

EEN RECTIFICATIE!

In de Beurs van 19 Nov. 1936, stond een bericht van de Nederlandse correspondent van genoemd blad, getiteld:

ONTSLAGEN RIJKSTUINBOUW-CONSULENT IN HOGER BEROEP.

Dit bericht trof de in Holland wellicht geruchtmakende affair van Ir. van Veen voor het ambtenaren gerecht.

Waarom deze affaire van zoveel belang werd geacht om ook de Curaçaose lezers er van op de hoogte te stellen?

Er kwam echter de volgende merkwaardige passage voor in genoemd stukje:

> Beroering in de zaal verwekte de mededeling van den burgemeester van Nijmegen, den heer J. H. A. Steinweg, die als getuige was gedagvaard:
>
> — Er is in Nijmegen sprake van geestdrijverij van zekere katholieke zijde. Men heeft mij van die zijde ook als burgemeester onmogelijk willen maken en ik kan het begrijpen, als ir. van der Veen op zijn hoede is geweest tegen deze geestdrijvers.

Deze verklaringen hebben nog al stof doen opwaaien, en bij navraag om nadere explicatie zou de burgemeester hiermede op het oog hebben gehad katholieke landbouworganisatie en de katholieke tuinbouworganisatie. Deze bonden hebben toen in een open brief de burgemeester gevraagd met de bewijzen op tafel te komen. Tot in de laatst ontvangen bladen heeft de burgemeester nog niet op dit gerechtvaardigd verzoek geantwoord.

Ook in de Nijmeegse gemeenteraad zijn de bewijzen des burgemeesters aanleiding geweest tot een interpellatie.

De voorzitter der kath. raadsfractie, Mr. Smeets heeft aan burgemeester Steinweg de vraag gesteld, of deze het niet gewenst achtte in de raad enige nadere toelichting te geven op de verklaringen, die hij als getuige onder ede voor de Centrale Raad van Beroep heeft afgelegd.

Hierop verklaarde burgemeester STEINWEG dat hij zich losmaakte van de verslagen, die de pers heeft gegeven. Alles wat hij voor de Centrale Raad heeft gesproken, bestond uit door hem als getuige onder ede afgelegde verklaringen, naar aanleiding van concrete vragen, hem daar door den voorzitter, alsook door den verdediger en door den klager.

Bedoelde verklaringen gaven weer de mening van den burgemeester over feiten, omstandigheden en ervaringen uit de eerste jaren na zijn ambtsaanvaarding te Nijmegen in 1929. Ten einde misverstanden zoveel mogelijk uit te sluiten, verklaarde spreker gaarne, dat, naar zijn overtuiging, de verhoudingen te Nijmegen thans — in het algemeen gesproken — goed zijn, ook ten aanzien van de persoon van den burgemeester. Spreker zeide, althans niet de minste reden te hebben zich over een minder goede verhouding met de raad en met de Nijmeegse burgerij te beklagen. Integendeel, bij meer dan één gelegenheid is hem het tegenovergestelde gebleken.

De heer SMEETS zeide hierop namens de kath. fractie ta kunnen verklaren, dat zij nota nam van de nadere toelichting, die de burgemeester hier thans heeft gegeven van zijn onder ede afgelegde verklaringen, houdende zijn persoonlijk inzicht, tegenover de Centrale Raad van Beroep, en dat daarmede voor de kath. fractie deze zaak is afgedaan.

De heer BEUKEMA verklaarde namens de s.d. fractie, dat deze zich volkomen kan verenigen met de verklaring van den burgemeester en de vragen van mr. Smeets. Wel wilde spreker er echter op wijzen, dat de s.d. fractie haar critie, die zij bij tijden doet horen, zal handhaven.

De heer SMEETS zeide in antwoord hierop, dat de kath. fractie haar standpunt, zoals dat reeds meermalen bij benoemingen door den fractievoorzitter is uiteengezet, zal handhaven.

Na deze toelichting mag toch wel verklaard worden, dat de met zoveel gewichtigheid — de burgemeester verlangde zelfs een zitting met gesloten deuren — afgelegde verklaringen slaan op een periode van 10 jaar geleden en dus met de zaak v.d. Veen, die van recente datum dateerde, weinig hadden uit te staan.

De burgemeester heeft hier om het zacht te zeggen, dus wel een zeer vreemde rol gespeeld, niet het minst tegenover de stad, die hij als eerste burger heeft te dienen.

ONTHULLING MADURO'S GEDENKSTEEN.

Zaterdagmiddag had voor bovengenoemde plechtigheid een bijeenkomst plaats ten kantore van de firma Maduro.

Bij afwezigheid van de voorzitter, de heer J. M. J. Ellis opende de vice-voorzitter de Heer A. Cohen Henriquez de plechtigheid met een woord van welkom en de beste wensen voor de firma; tevens herdacht deze spreker het verscheiden van den Heer Momon Gigi Maduro.

Namens de firma voerde de Heer Charles Maduro het woord. Hij bracht dank aan allen, bijzonder aan den afwezigen voorzitter, de Heer J. M. J. Ellis. De Hr. Maduro memoreerde dat bij gelegenheid van het jubilé de firma opgenomen was in de 100 year Club van de Ver. Staten, welke slechts 65 leden telt. Hij sprak verder van de vriendschap, welke de firma als traditie in hun zaken wilde blijven handhavenen na dank gebracht te hebben aan allen, memoreerde hij ook het dit jaar overleden oudste lid der firma.

Naar de Nieuwe Gemeenschap.

Enkele weken geleden maakt de Beurs melding van een grote actie van geheel katholiek Nederland, op *initiatief* van het R.K. werkliedenverbond ondernomen tot het stichten van een nieuwe gemeenschap.

Op Woensdag 30 November is deze actie in Amsterdam ingezet met het houden van een druk bezochte vergadering, waar tegenwoordig waren een zeer groot aantal geestelijke en wereldlijke autoriteiten, van wie we noemen H. H. Exc. Mgr. dr. J. de Jong aartsbisschop van Utrecht, Mgr. J. P. Huibers, bisschop van Haarlem, minister C. Romme en de vertegenwoordiger van Z. H. Exc. Mgr. A. Diepen, bisschop van 's-Hertogenbosch, representanten van seminaria, religieuse Orden en Congregaties, leden van Eerste en Tweede Kamer, van instellingen en organisaties, vertegenwoordigend heel het Katholiek-maatschappelijk en cultureel leven in de meest ruime zin van het woord.

Voor onze Curaçaose katholieken zo nauw met de Nederlandse verbonden, is deze Nederlandse katholieke actie niet zonder belang en mag deze ook allerminst maar tot een enkele kennismaking beperkt blijven.

Maar „onbekend maakt onbemind" en daarom is op de eerste plaats nodig te weten wat deze actie inhoudt.

We ontlenen dit aan de uitgesproken redevoeringen van het eerste kamerlid de Hr. A. C. de Bruyn voorzitter van het R. K. Werkliedenverbond en het tweede kamerlid, Pater Mr. Dr. Beaufort O.F.M.

Genoemde actie is een dringend werk, een groot en groot werk, een werk, waartoe het hoofd van de kerk in 1931 ook ons heeft opgeroepen: de hervorming van ons maatschappelijk leven in Christelijke zin.

Men ziet hieruit reeds, dat deze actie dus alle katholieken geld, n.l. medewerkers enz. bevorderen, dat geheel ons maatschappelijk leven „volmaakt wordt hersteld" in „nieuwe vormen gegoten wordt", dus een nieuwe, een solidaire gemeenschap worde gesticht.

Wij weten: wij vragen niet weinig, doch wij weten ook, dat het gaat om de hoogste, de edelste belangen van ons gehele volk.

Wat is de bedoeling van dit alles? Aldus de Hr. de Bruyn:

Willen wij, katholieken, trachten plotseling de wereld te veroveren? Wij denken er niet aan! Willen wij „Rooms, troef" maken? Geen sprake van!

Wij weten, dat wij een minderheid vormen van de Nederlandse bevolking en dat ons, dienovereenkomstig, zekere bescheidenheid past.

Een minderheid, maar dan toch een wezenlijk en volwaardig deel van die bevolking met zijn plichten en zijn aanspraken, plichten ten opzichte van zichzelf en jegens anderen.

De katholieken gevoelen zich één met het gehele volk van Nederland; zij willen in nauwe samenwerking met het gehele volk streven naar hetgeen dat volk zo gelukkig mogelijk maakt.

Is het de bedoeling, dat ten aanzien van de maatschappelijke hervorming, iets specifiek „Rooms" wordt nagestreefd?

Ook dát is niet het geval. Het is ook niet nodig: in elke mensenziel werken krachten, welke op een goed doel zijn gericht.

Wij schakelen bij dit oordeel niemand uit. Van ieder mens kan worden gezeg, dat hij — al dan niet zich er van bewust — in zich heeft een drang naar het ware en het goede, een drang door God zelf in het diepste van 's mensen wezen neergelegd. Ieder mens kent, buiten het positieve recht om, het verschil tussen goed en kwaad.

„Dat moord een misdaad is", aldus von Hertling, „dat het kind een recht heeft op onderhoud en opvoeding van de zijde zijner ouders; dat de burger zich niet onttrekken mag aan de verdediging van de in gevaar verkerende gemeenschap, het is niet nodig dat dit door positieve wetgeving worde vastgesteld; het zijn voorschriften van het natuurlijk, in de menselijke rede gegrift recht."

De zedenwet, die God in ieder mensenhart heeft gegrift, eist „dat de trouw aan eigen woord wordt gehouden en het vertrouwen in anderer woord worde beschermd en (welke) verbiedt, dat de een zich ten koste van den ander bevoordele".

Die natuur- en zedenwet geldt voor elken mens, katholiek of niet- katholiek, christen of jood, gelovige of ongelovige. Elk mens, dus ook de massa, verlangt van nature naar het mooie, het goede, het betere. Het zijn die niet te miskennen krachten, welke ons volk de betere toekomst, de nieuwe gemeenschap brengen kunnen.

Daarom isoleren wij ons niet bij het streven naar dat doel; wij gaan gaarne gezamenlijk in de gemeenschappelijke richting.

Die zo juist besproken krachten moeten worden ontwikkeld en geleid.

Wij hebben bij ons maatschappelijk hervormend werk allereerst tot taak om aan de vorming van de geesten werkzaam te zijn, gedachtig aan het woord van Q. A.: „Wie de zaak nauwkeurig en grondig beschouwt, zal duidelijk inzien, dat aan deze zo vurig gewenste hervorming der maatschappij moet voorafgaan een hernieuwing van de christelijke geest, waarvan zovelen, die zich op economisch terrein bewegen, alom jammerlijk zijn afgeweken. Anders zullen alle pogingen vergeefs zijn, en zal er een gebouw worden opgetrokken, niet op de vaste steengrond, maar op het losse zand."

De juistheid van dat woord kan moeilijk worden betwist, óók en vooral, indien men overweegt hetgeen in het buitenland is geschied.

Gelukkig: er is in de werld en ook in Nederland een verblijdende drang naar een vernieuwd geestelijk leven. Wij, katholieken, die het onverdiende voorrecht hebben volgelingen van Christus te zijn, wij verheugen ons van harte over die vernieuwing. Dit gebeuren moet bij ons het bewustzijn versterken, dat wij vóór moeten gaan in de gang naar de nieuwe, betere, solidaire gemeenschap.

Niet alleen met woorden, maar ook met daden. In de nieuwe gemeenschap is plaats noch voor klasse-, noch voor rassenstrijd; in de nieuwe gemeenschap is geen plaats voor staking en uitsluiting; in de nieuwe gemeenschap zal noch het persoonlijk belang, noch de winstbegeerte overheersen; sociale rechtvaardigheid en sociale liefde zullen de pijlers zijn, waarop de toekomstmaatschappij zal rusten.

Het werk, gericht op de nieuwe gemeenschap is geen werk van enkele dagen, ook niet van enkele jaren: het vraagt voortdurende inspanning.

Tegen die inspannende arbeid zien wij, katholieken, niet op.

Pater Beaufort wees op het schone woord van Huizinga:

Wij leven in een bezeten wereld, waarin wij voor onze ogen zien, hoe bijna alle dingen, die eenmaal vast en heilig schenen, wankel zijn geworden: waarheid en menselijkheid, rede en recht. Wij zien staatsvormen, die niet meer functioneren, productiestelsels, die op bezwijken staan. De dreunende machine van deze geweldige tijd schijnt op het punt vast te lopen. En zulk een tijd zou zich lenen voor het propageren van een groots ideaal, waarmede de huidige werkelijkheid schijnt te spotten? Anderen mogen hier wellicht twijfelen voor ons katholieken geldt dat niet. De oorzaken zijn ons bekend en eigenlijk terug te voeren tot die ene: De omkeer van de juiste verhouding tussen God en mens. De breuk tussen de gemeenschap, de heerschappij van een hard en koud individualisme, was onvermijdelijk met als gevolg in het Godsdienstige en steeds hopeloze versplintering, in de volkenverhoudingen een volslagen anarchie en in het individuele leven de meest ernstige bedriging der menselijke persoonlijkheid, de aantasting van zijn menselijke waardigheid. In het laatste geval ligt de tragiek voor ons, ligt er geen verontschuldiging in het niet weten in twijfels omtrent de diepste oorzaak van het geval. Daarbij komt, dat de tijden rijp zijn en alleen naar oppervlakkig oordeel de sfeer van deze tijd ongunstig is in de vaak afwijzende, soms vijandige houding van tal van niet katholieken jegens de katholieken: Het verwijt is bijna nimmer „uw leer is niet goed", maar wel: „gij aanhangers zijn niet beter dan wij". Hierin ligt de erkenning opgesloten, dat het katholicisme de kiemen bevat voor een gelukkige samenleving en dat het verlangen daarnaar ook bij de teleurgestelden brandend is. Als een ontzaglijke Adventstroming golft over de wereld — niet in de geest van nederige ingekeerdheid en van biddend hopen maar toch in ieder geval van een smachtend verlangen — de verwachting van een wedergeboorte, een levenherstel, een nieuwe mensheid en een gelukkige samenleving. Deze sfeer is niet ongunstig en daarom temeer zij heel ons willen en kunnen, heel ons denken en doen gericht op het grootste doel: Naar de Nieuwe Gemeenschap. Daarnaar moeten wij streven allereerst in de verhouding der volkeren. De fouten van het verleden, de teleurstellingen van Genève mogen de ogen niet doen sluiten voor de natuurlijke saamhorigheid van staten en volkeren, voor de onbetwistbare waarheid, dat voor hun onderlinge betrekkingen de normen der zeden blijven gelden en dat onvermoeid het streven erop gericht moet blijven die natuurlijke verbondenheid niet alleen theoretisch te doen belijden, doch ook practisch te doen beleven. Hoe belangrijk dit alles ook echter moge zijn in het leven en doen van den enkeling speelt het als regel een ondergeschikte rol. Anders staat het met de verhoudingen op het sociaal economisch terrein. Zo ergens een juiste synthese tussen vrijheid en gebondenheid, individu en gemeenschap onmisbaar is dan op dit terrein. Vooral, omdat onnatuurlijke verhoudingen hier niet tot de enkelingen beperkt blijven, maar de samenleving in haar geheel aantasten, de structuur der maatschappij ondermijnen en haar heenleiden naar verval en ondergang.

In zijn grootse sociale encycliek „Quadragesimo Anno" heeft Pius XI het beeld der tegenwoordige maatschappij geschetst. Beangstigend heeft hij de huidige samenleving getypeerd met de woorden: De inrichting van het maatschappelijk leven is nog altijd gewelddadig en wankel, wijl zij berust op klassen, die verschillende belangen nastreven en daardoor tegenover elkaar staan en tot vijandschap en strijd geneigd zijn. Hoever staat dit oordeel af van de naieve, maar niet ongevaarlijke zelfgenoegzaamheid, die met name voor Nederland meent, dat op Sociaal terrein wel alles bereikt is wat redelijkerwijze mag worden verwacht, afgezien van het onpleizierige incident der werkloosheid. De sociale wetgeving, het wegsnijden van misstanden, het scheppen van rechtszekerheid en veiligheid het is alles van hoge waarde maar de hoofdfout is niet weggenomen. De foutieve structuur van het sociaal en economisch leven bleef. Zo bezien is de weg terug als vanzelf aangewezen: de natuurlijke verbondenheid weer tot gelding brengen, het organisch karakter aan de maatschappij hergeven. Geen specifiek nog minder een exclusief katholiek ideaal, doch aanvaardbaar voor allen, die de chaos en de strijd van het heden verwerpend, willen meebouwen aan de vorming van een nieuwe, in samenhorigheid gegronde organisch gelede maatschappij. Dat die nieuwe gemeenschap in velerlei richting gunstig zal doorwerken ligt voor de hand. staatsbemoeiing en aan het hergeven van de verantwoorde vrijheid aan de bedrijfsgenoten. Denkt aan het verdwijnen van chaotische verhoudingen in productie en handel, die plaats maken voor een geordende productie, die het mogelijk moet maken de geweldige, technische vooruitgang ook economisch te beheersen en dienstbaar te maken aan aller welvaart, vooral in de zin, dat de massa's weer hun levensroeping kunnen vervullen, door arbeid in hun onderhoud kunnen voorzien en zich een bescheiden bestaanszekerheid scheppen. Maar gunstige gevolgen zal de Nieuwe Gemeenschap vooral hebben in deze zin, dat het beleven der zedenwet, waarvoor het huidig economisch leven wel zeer bijzondere gevaren inhoudt, weer veel gemakkelijker, voor velen eerst weer practisch mogelijk wordt. Te simplistisch is vroeger beweerd, dat de maatschappelijke vernieuwing in hoofdzaak een kwestie was van mentaliteit. Voor herstel der maatschappelijke orde is naast verbetering der zeden ook onmisbaar hervorming van instellingen en dus verandering van maatschappelijke structuur. De strijd voor de Nieuwe Gemeenschap is de inzet van al onze krachten, van heel onze persoon overwaard, omdat strijden voor de nieuwe gemeenschap betekent: medewerken aan de volvoering van Gods wereldplan. Medewerker Gods te zijn is volgens St. Thomas het hoogste en edelste, dat de mens kan bereiken. In dat licht bezien, wordt ook de kleine vaak ondankbare arbeid, die moet voorafgaan, van hoge zedelijke waarde. In dat licht bezien, is het ook onverschillig of wij zelf het beloofde land der nieuwe gemeenschap nog zullen betreden. Het persoonlijke offer zal nu, zoals eertijds, het zaad zijn waaruit het nieuwe Christus-rijk ontkiemt.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

Gisteren overleed de bekende Belgische socialistenleider van der Velde.

Op advies van zijn geneesheren zal Z. H. de Paus op 15 Januari om gezondheidsredenen zijn intrek nemen in Kasteel Gandolfo. Eerst zal Z. H. de Paus nog de Engelse Ministers Chamberlain en Lord Halifax ontvangen.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs en Nieuwsb.

Hare Majesteit de Koningin schonk een som van 5000 gulden voor een Kerstmis ondersteuning aan de allerarmsten.

Thans bevinden zich circa 7000 vluchtelingen uit Duitsland in Nederland. De toelating is stopgezet, behalve voor kinderen. De kampen voor illegale vluchtelingen te Hoek van Holland, Veenhuizen en Reuver zijn vol.

Voor de Elfstedentocht hebben zich reeds 500 deelnemers doen inschrijven. Het is ideaal weer voor ijsvermaak. 's Nachts vriest het flink en overdag is de temperatuur om het vriespunt, terwijl het helder zonnig weer is. In het gehele land wordt dan ook druk het ijsvermaak gedaan.

Te Rotterdam zijn de ijsbrekers van P. Smit Jr. druk doende het water open te houden en de scheepvaart, waar nodig, te helpen. Onder zeer moeilijke omstandigheden werd een tocht volbracht van een tankschip van Zijpe naar Pernis. Voor de doorvaart van de Dordtse Kil werden zeven sleepboten gebruikt.

Na een verblijf in de Unie van 15 dagen, waarbij overal een zeer hartelijke ontvangst plaats vond, zodat de tocht een ware zegetocht is geworden, is de Reiger Maandag uit Kaapstad vertrokken.

ITALIË EN ABESSYNIË.

Een groot metalen kruis is opgericht op de weg van Asmara naar Addis Abeba in Abessynië. De foto is genomen bij de onthulling; de vice-koning van Abessynië was tegenwoordig.

VAN CORSICA.

Het Franse eiland Corsica, welk Italië graag zou hebben, is rijk aan romantische souveniers. Gelijk men weet, is Napoleon I hier geboren. De foto stelt een typisch Corsicaanse boer voor.

DE KONINGIN VAN ALBANIË SPREEKT VOOR DE RADIO.

Tirana, de hoofdstad van Abanië, heeft een nieuw radiostation ontvangen, welk werd geopend door koning Zogu en koningin Geraldine. De jonge koningin voor de microfoon.

HET JODEN-PROBLEEM.

De joodse school te Londen **tracht** aan de Jodenkinderen andere vakken **bij te brengen, dan** zij gewoon zijn te leren, n.l. confectiewerk. De foto toont **enige Joodse leerlingen** bezig de lens van een telescoop te polijsten.

22 JAAR MET ZIJN OORLOGSHELM.

David James Cullan te Londen draagt nog altijd de ijzeren helm, welke hij gebruikte gedurende de grote oorlog. De drager vindt zijn helm een onmisbaar hoofddeksel.

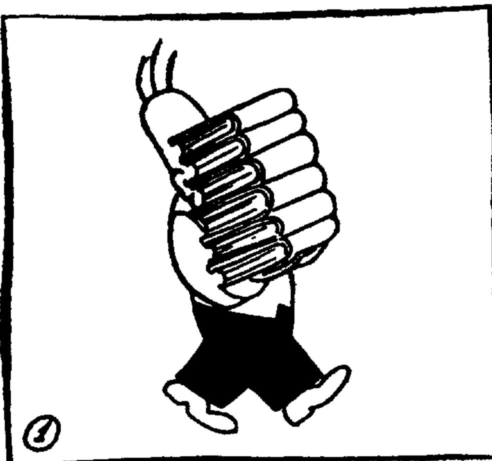

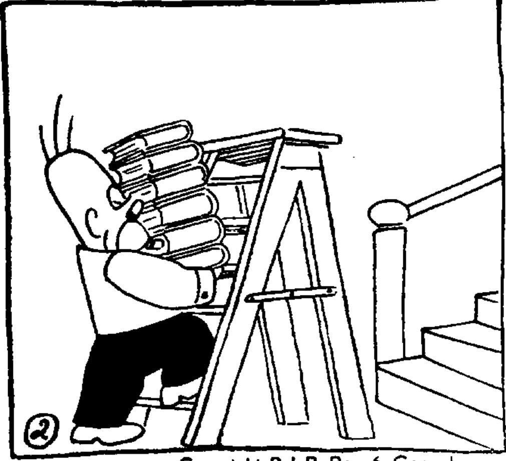
DE 20ste VERJAARDAG VAN JOEGO SLAVIË.

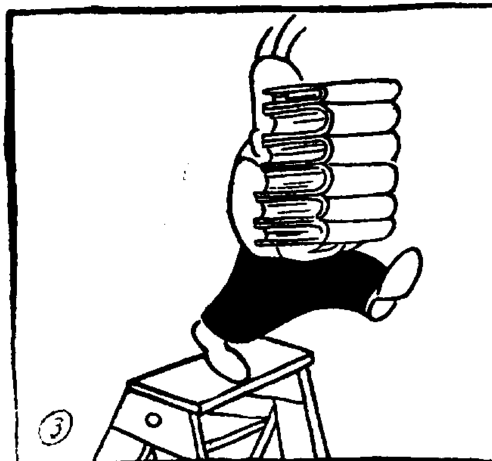
Van dit land, dat dezer dagen zijn 20-jarig bestaan viert, geven wij hierboven een foto van een boerin met haar baby.

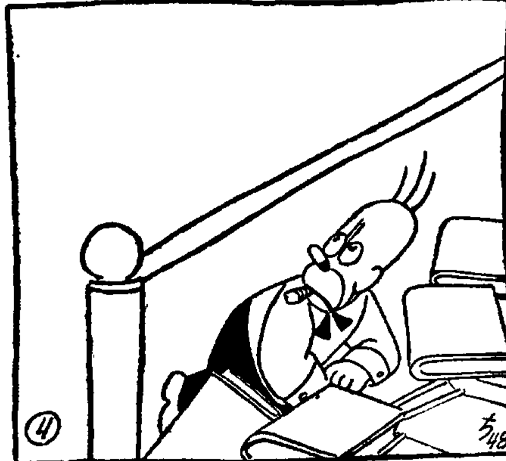
Schepenlijst over de maand December 1938.

28	Fransch	San Mateo	Cristobal	Le Havre.
29	„	Commissaire Ramel		
			Prt. de France	Cristobal
29	Duitsch	Patricia	Prt. Colombia	Prt. Cabello
29	„	Palatia	Prt. Cabello	Prt. Colombia
29	Ned.	Socrates	„	„
29	Ned.	El Libertador	Aruba-Maracaibo	Aruba—Maracaibo
29	Ned.	S. Bolivar	Prt. Colombia	Prt. Cabello
30	Ned.	Boskoop	Cristobal	Liverpool
30	Ned.	Astrea	Maracaibo	Prt. Cabello—New York
31	Ned.	Bodegraven	Amsterdam	Cristobal
31	Ned.	Telamon	Prt. Cabello	?
31	Eng.	Planter	„	Porto Rico.

ADAMSON DOET EEN MISSTAP.

HET KERSTFEEST OVER DE WERELD.

Wijd en zijd, in stad en dorp, langs berg en dal, door donkere sneeuwnachten en onder tropische hemels, in Noord en Zuid, Oost en West, zien we de mensen gaan naar de kerken en kapellen ter viering van de komst van het Goddelijk Kind.

Over sneeuw en ijs in de **Noordelijkste landen,** waar ergens diep in het dal het kleine kerkje ligt. Ze gaan te voet ofwel per slee, in de hoge bergstreken van Zweden, Noorwegen, N.-Amerika. Ze dalen af langs smalle bergpaden in de Alpenstreken; Noord-Italië, Zwitserland, Tirol, Stiermarken, Karinthië, met lantarens en fakkels en komen stilgelukkig samen ter bijwoning van de Nachtmis. Voor deze **Alpenlanders** is het Kerstfeest van diepe betekenis, en de Nachtmis de bevrediging van lang verhoopte verwachting. Weken te voren, de hele Adventstijd reeds, hebben ze zich voorbereid en niet door hun gebed alleen.

In vele landen immers (Oostenrijk, Karinthië, Hongarije) worden op de Zondagen in de Advent Kerstspelen gehouden. Ze zien dan de Boodschap van de Engel, het bezoek aan Elizabeth, de tocht naar Bethlehem. En zo gaat hun verlangen uit naar de geboorte van het dierbaar Kind. En in hun huizen en werkplaatsen vervaardigden ze kerststallen en sneden ze uit hout kunstrijke beelden. En dit niet enkel als middel van bestaan, maar ook om aan innerlijke drang te voldoen. Want die Alpenlanders kunnen de simpele eenvoud van het Kerstgebeuren zo volop genieten, wijl ook zij gaaf en goed zijn als kinderen; wijl ook zij herders en veehouders zijn evenals degenen die naar de stal van Bethlehem gestuurd werden.

In die gesneden beelden legden ze hun hele ziel. Naast het uitsnijden van beelden, ontwerpen ze ook kerststallen. In museums zijn nog tal van kunstzinnig ontworpen kerststallen te bezichtigen.

De uitgebeelde personen en gebouwen hebben dezelfde aankleding en vorm als in het eigen Alpenland. Vaak wordt niet alleen de stal met omgeving nagebootst, maar zelfs het hele dorp Bethlehem. Zeer bekend om zijn mooie Kerstgroepen is het beroemde Oberammergau.

In vele Alpenstreken (Opper- en Neder-Oostenrijk, Stiermarken, Salzburg), komt nog het vrome gebruik voor van het „Herberg zoeken". Ter gedachtenis van het pijnlijk omgaan van Maria en Jozef, die in Bethelehem maar geen onderdak konden vinden, wordt daar een vrome voorstelling van het Heilig Paar, of van de Moedermaagd alleen, van huis tot huis gedragen, en wel zó, dat de beeltenis in iedere woning van het dorp minstens één nacht verblijft. Er wordt dan een kleine onderlinge Godsdienstoefening bij gehouden met gebeden en gezangen.

In de meeste Alpendorpen gaat de huisvader op de vooravond van Kerstmis met brandende wierook door de vertrekken der woningen en door de stal.

Een heel mooi gebruik heerste lang in Stiermarken: men sliep in de Kerstnacht niet in het gewone bed, maar spreidde stro in de slaapkamers op de vloer uit, waarop men zich dan ter ruste legde, ter gedachtenis aan het Kindje dat bij Zijn geboorte enkel wat stro vond.

In de meeste Alpenstreken wordt de Kerstnacht nog ingeluid door rondtrekkende jongens die Kerstliederen zingen van huis tot huis, zoals dat ook in Vlaanderen nog gebeurt.

Voor de meeste boerderijen vindt men ook een grote kerstden.

Zo wordt in deze streken het Kerstfeest wel hartroerend schoon gevierd, en het doet ons goed te zien hoe de Christelijke geest daar zo goed bewaard bleef. Moge het toch immer zo blijven!

Komen we in **Italië,** dan zien we ook daar de mensen vooral hun Kerstfeest vieren in de Nachtmis. Kribbe en stal vinden we overal waar zuiver-Christelijk gevoeld wordt. Hier in Italië, in het dorpe Greccio, werd de eerste Kerststal **„gebouwd"**, en wel door S. Franciscus van Assisië in **1223.**

Hij verzamelde de omwoners om een levende moeder met kind, met een èchte os en ezel er omheen, en gaf hen zo een idee van de eenvoudige geboorte van de Zoon Gods op onze eigen aarde. En sinds is deze wijze van voorstelling overal in Katholieke streken overgenomen. In Italië is vooral Rome een middelpunt van Kerstviering. Naar Rome trokken vroeger in de Advent de berghewoners met hun fluiten, en speelden voor de Madonnabeeldjes op de hoeken der straten hun Mariaiedjes. Doch dit ziet men thans zo goed als niet meer.

Beroemd is de Kerststal in de „Ara Coeli", een Franciscanenkerk te Rome. Daar worden in de middaguren door de kinderen allerlei voordrachtjes gehouden. En hoe vermakelijk als er eentje vastraakt met zijn versje! Dan komt er vast een huilpartijtje. Met Onnozele Kinderen worden hier vaak de Kerststallen bedekt: de H. Familie is dan op weg naar **Egypte.**

We gaan ook eens een kijkje nemen in het zusterland **Frankrijk.** Hier is het Kerstfeest vooral een kinderfeest. Kribbe en stal vinden we weer terug in Christelijke gezinnen, dat is duidelijk. De Nachtmis is het innige hoogtepunt voor iedere Katholiekvoelende. Maar behalve dit dan, is er vooral feest voor de kinderen, zoals bij ons met St. Nicolaas. De kinderen schrijven brieven naar het Kerstkindje en laten Het weten wat ze allemaal verlangen. Ook de arme kinderen worden door hun beter bedeelde broertjes en zusjes niet vergeten.

Op vele plaatsen vindt men nog een „Kerstblok" in de haard, dat dan met **Kerstmis ontstoken wordt. In de Provincie wordt dit Kerstblok door de huisvader 3 maal met wijn besprenkeld,** en dan draagt ieder het op zijn beurt 3 maal rond de tafel, en dan wordt het aangestoken.

In Spanje mist men veel wat elders aan de Kerstviering verbonden is: geen kindertractaties, geen kerstboom, geen feestmaaltijden. Toch zijn er de huizen met Kerstmis feestelijk verlicht, en gaat men ter Nachtmis. Voorname families trekken er heen begeleid door hun personeel, met fakkels en lantarens, als een ware optocht.

In **Engeland** is de Kerstviering in hoge ere, doch vooral als huiselijk feest, waarover straks wat meer. Hier hebben dan ook de kinderen vooral hun feest. Ze hangen op de vooravond van Kerstmis hun kousen gereed, zoals wij onze klomp zetten. En vol verwachting **klopt hun hart,** bij de gedachte wat Father Christmas hen wel brengen zal. Wat niet in de kous kan, dat geeft Father Christmas wel een ander plaatsje.

In Katholieke huizen vindt men weer de kribbe en stal. In de kerken staan meestal ook kerststallen. De kinderen leggen vaak kleine geschenken in het kribbetje voor „Baby Jezus", die zo arm is. De pastoor zorgt dan wel voor de verdeling onder de armere broertjes en zusjes van „Baby Jezus."

In Ierland plaatst men in de Kerstnacht op de vensters kaarsen, die St. Jozef en Maria op hun toch naar de stal moeten verlichten.

In de **Duitse landen** viert men het Kerstfeest met bizondere innigheid. De Katholieke bevolking heeft haar kribbe en stal en vooral haar Nachtmis. Ook de Adventstijd heeft hier veel oude gebruiken. Dan gaan er herders rond onder het zingen van herdersliederen. Op andere plaatsen zijn het Engelen die rondtrekken, met Sint Jozef en Maria, of Sint Martinus (Ertsgebergte).

Op Kerstmis zelf worden vooral ook de kinderen bedacht. In sommige streken gaan dan het Kerstkind met de engel Gabriël en S. Petrus zingend de huizen langs en nemen de giften der bewoners in ontvangst (Troppan). In de Elzas gaat een meisje in het wit gekleed, het Kerstkind voorstellend, met een bel in de hand de huizen langs en verzamelt de kinderen, en brengt ze dan naar de Kerstboom met zijn geschenken. In Zwaben ziet men het witte Kerstkind rondgaan met een zwarte knecht In Hessen gaat Sint Nicolaas met een Engel in het wit.

En nu maken we de **rest van de** wereld gauw af, jongens. Jullie kunt het nu eigenlijk zelf wel. Overal ter wereld waar het Christendom levend is, viert het Kerstfeest als wij, is het een feest van jubel om ons verlost- zijn, een feest van goedheid en liefde, en bereikt het zijn hoogtepunt in de Kerstmis. En we zien blank en bruin en geel en zwart neergeknield voor de God, Die weer neerdaalt op onze eigen dierbare aarde; neerdaalt op prachtige altaren in prachtige kerken en op schamele altaarsstenen alleen, in de noodkerken in de Missielanden. Maar de éne Zoon van God maakt toch ook ons allen één.

Bij Kerstmis hoort een Kerstboom. In ± 1600 horen we voor het eerst van een Kerstboom in Straatsburg. De Kerstboom is wel een typisch Duits gebruik. Als symbool van eeuwig leven te midden van de dode winter, kunnen we hem ook beschouwen als een symbool van Christus.

De Kerstboom treffen we behalve in Duitsland, ook aan in Engeland, Frankrijk, België, de Alpenlanden, Scandinavië.

De Kerstmaaltijden zijn ook overal wel bekend. In Duitsland vormen karpers, ganzen, erwten, kool, krentenbrood, amandelen en rozijnen enige der voornaamste Kerstgeschenken. In Engeland ziet men alom de plumpudding, (die heus niet gemakkelijk te bereiden is). In die plumpudding doet men ook enkele verrassingen: een vingerhoed, een ring en een geldstuk. Wie de vingerhoed treft, blijft zijn leven lang een oude vrijster (een plagerij natuurlijk). Wie de ring treft zal spoedig trouwen en het geldstuk duidt op fortuin! Op een Engelse tafel mag ook met Kerstmis een feestelijk versierde kalkoen niet ontbreken. Armere gezinnen kopen een gans in plaats van een kalkoen. In Frankrijk echter is de gans weer nummer één op de Kersttafel. Hij wordt daar duchtig voorzien van tamme kastanjes.

Behalve de denneboom, wordt ook nog veel ander groen gebruikt ter versiering. Zo zijn in Engeland de hulst en mistletoe in iedere woning te vinden, en ook in andere landen verhogen deze altijd groene takken gezelligheid.

Typisch Engels is ook het gebruik om op Kerstmis zijn leveranciers een goede fooi te geven. De brievenbestellers melkboeren en allen, die regelmatig aan huis komen, worden dan bedacht. Aardig is ook, dat bijvoorbeeld de Berlijnse Schupo's (agenten) die dienst doen als verkeersagenten allerlei geschenken van automobilisten toegegooid krijgen. In tal van plaatsen stuurt men ook elkaar surprises met Kerstmis, zoals hier met Sint Nicolaas. In Engeland heet zelfs de 2de Kerstdag: „pakjesdag" of „Boxing-day."

Het verzenden van Kerstkaarten is evenals bij ons, een algemeen gebruik, wel het sterkst in Engeland, waar je iemand die je anders nooit schrijft, toch altijd een Kerstkaart stuurt. Men laat ze daar apart drukken, zoals wij doen met onze visitekaartjes.

Aardig is ook de bezorging van de Kerstpost op sommige eilanden in de Stille Zuidzee. De post zit opgesloten in benzinebussen, goed wachterdicht. Het stoomschip kan het eiland niet geheel naderen, maar op een zekere afstand worden de bussen in zee geworpen, en een der inboorlingen zwemt ze tegemoet; Je moet er wat voor over hebben.